

AKTUÁLIS POLLENHELYZET SZEKSZÁRDON, ÉS KÖRNYÉKÉN 2024. 13. HÉTEN

Szekszárdon 2024-ben a Tolna vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya az Országos Aerobiológiai Monitorozás keretében 2024. január 30-án, az 5. héten helyezte üzembe a pollencsapdát – hasonló időszakban, mint az előző években. A csapda üzembe helyezése óta folyamatosan működik.

ORSZÁGOS HELYZET (04. 02.):

A POLLENTERHELÉS ORSZÁGOSAN MAGAS ÉS A HÉT MÁSODIK FELÉBEN FOKOZATOSAN ERŐSÖDIK.

A pollenszezon legerősebb időszakába érkezett –egyszerre közel 20féle allergén virágpóra található meg a levegőben, többségük országosan tüneteket okozó koncentrációban.

A platán pollenkoncentrációja országosan magas, helyenként elérheti a nagyon magas szintet is, a nyír, valamint a ciprus-és tiszafaféléké a közepes-magas tartományban alakulhat. Országosan közepes koncentrációban van jelen a fűz, a kőris, a juhar, a nyár, a gyertyán, a dió, valamint már az eperfafélék pollenje is, a tölgy és a komlógyertyán pollenkoncentrációja jellemzően az alacsony-közepes tartományban alakulhat. Alacsony koncentrációban jelen van még a levegőben az éger, a szil, a sásfélék, valamint már a pázsitfűfélék, a fenyőfélék, a csalánfélék, a bükk és az ostorfa pollenje is.

A kültéri allergén gombák spóraszámja jellemzően az alacsony-közepes tartományban alakulhat.

Megjelent a levegőben a „nyárfaszösz”, ami azonban a tévhittel ellentétben nem okoz pollenallergiás tüneteket, mivel valójában a nyárfa terméséből és annak szél által való elterjedését segítő, üres, levegővel telt, allergén fehérjéket nem tartalmazó részeiből áll. Akiknél ebben az időszakban jelentkeznek pollenallergiás tünetek, azoknál valószínűleg a levegőben aktuálisan jelen lévő allergén növények pollenszemei okozhatják ezeket.

Részletes polleninformációk a Nemzeti Népegészségügyi Központ oldalán érhetők el: <https://www.nnk.gov.hu/index.php/kozegeszsegugyi-laboratoriumi-foosztaly/terkepes-informaciok/polleninformaciok>

(forrás: Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ)

SZEKSZÁRDON a 13. hét első felében a lehűlés hatására az összpollenszám lecsökkent, míg a hétvégére a melegebb időjárás következtében emelkedett volt a pollenterhelés.

A nyír (Betula^{***}), a platán (Platanus^{***}) és a fűz (Salix^{***}) pollenjei magas- közepes koncentrációt ért el a levegőben.

A juhar (Acer^{**}) közepes, míg a ciprus-tiszafafélék (Cupressaceae / Taxaceae ^{**}) és a kőris (Fraxinus^{***}) pollenjei közepes- alacsony koncentrációt ért el a levegőben.

A nyárfa (Populus^{**}), az éger (Alnus^{***}), a gyertyán (Carpinus^{**}), a szil (Ulmus^{*}), a tölgy (Quercus^{***}) és a pázsitfűfélék (Poaceae^{****}) alacsony szintet értek el a szekszárdi csapdában.

A kültéri allergén gombák spóraszámja Szekszárdon alacsony szintet ért el.

Az alábbi diagram mutatja a fák-bokrok virágzásának megkezdődése óta a pollenszám alakulását Szekszárdon:

A 13. héten közepes-alacsony koncentrációban volt jelen a csapdában a **kőris (Fraxinus)** pollenje Szekszárdon. A kőris az ajakosvirágúak (Lamiales) rendjébe, az olajfafélék (Oleaceae) családjába tartozó növényfaj, mintegy 70 fajjal. A fajok többsége Kelet-Ázsiában, illetve Észak-Amerikában él. Európában mindössze négy, közülük Magyarországon három faj, illetve alfaj őshonos:

- magas kőris,
- magyar kőris (pannon kőris),
- virágos kőris (mannakőris).

Az őshonos fajok mellé főleg a síksági kemény-, illetve puhafás ártéri erdőbe, valamint a sziki tölgyesekbe nagy területen amerikai kőrist telepítettek elegyfaaként. Magyarország erdeiben 1997-ben a négy kőrisfaj együttes részaránya 2,4%, azaz 39 ezer hektár volt. A fajok többsége közepes, vagy nagytermetű fa. Általában lombhullatók, bár néhány szubtrópusi faj örökzöld.

Szárnycsonttal rendelkező leveleiben a levélkéket leggyakrabban keresztben átellenesen állnak, de a hármasságú állás is megfigyelhető. A csúcson növő levélke alakja rendszerint némileg különbözik a párosan átellenben állóktól. Virágai változatosak, termése azonban egységesen repítőképes ledék.

A 13. héten, Szekszárdon alacsony koncentrációban volt jelen a csapdában a **nyárfa (Populus)** pollenje. Őshonos fajaink eredetileg a folyómenti ligeterdők fái, amely mellett nagy területeken fordulnak elő a betelepített nemes nyárok ültetvényei. A nyárfákat gyors növekedésük miatt előszeretettel ültetik települési környezetben is. Rügyfakadás előtt fejlődő selymes barkáik kezdetben tojásdadok, melyek pollenszórásakor megnyúlnak. Pollenjüket, bár viszonylag nagy mennyiségben termelődik, nem tartozik a jelentős allergének közé.

Általában április végére már a termésük is beérik, az ilyenkor szálló „nyárfa-szösz” az apró magvakat szállító repítőszőrök csomója, mely a közhiedelemmel ellentétben nem allergén.

A 13. héten közepes-alacsony koncentrációban volt a szekszárdi csapdában a **tiszafafélék** pollenje. A tiszafa pollenje gyengén allergizáló. A magas pollenszám esetében a tünetek az arra érzékeny immunrendszerűek esetében várhatóak. A tiszafafélék (*Taxaceae*) családjából csak a **tiszafa (Taxus baccata)** őshonos Európában. Később, csak kb. 20 éves korában kezd el virágozni. Kétfajta fa. Közép-Európában a Bakony-hegységben található a legszebb állománya. A pollen fénymikroszkópos képe

megegyezik a *ciprusfélék (Cupressaceae)* családjába tartozó boróka- és tuja-félék pollenjével. A tiszafákat gyakran ültetik parkokba temetőkre díszfaként. Mivel több fajról van szó, virágzásuk is elhúzódó.

Szekszárdon a Vármegye háza udvarán – az épület átadásakor ültetett – évszázados tiszafák védendő értékek.

A 13. héten, Szekszárdon alacsony koncentrációban volt jelen a csapdában az **éger (Alnus)** pollenje. A nyírfafélék családjába tartozó égereknek a hazánkban őshonos **mézgás/enyves éger (A. glutinosa)** a legismertebb képviselője. Főként ártereken, folyók mentén állományalkotó. Egylaki (a porzós és a termős virág két külön növényegyeden fejlődik); porzós virágai sárga lecsüngő barkában már lombfakadás előtt nyílnak.

Faültetés előtt, a megfelelő növény kiválasztásához érdemes a Nemzeti Népegészségügyi Központ honlapján tájékozódni, főként, ha légúti allergiás van a családban. Közterületek zöldítése esetén is ajánlatos kevésbé allergizáló fajokat választani. Ehhez megfelelő információkat a következő oldalon lehet találni: <https://efop180.antsz.hu/temak-konyezetegeszsegugy/allergenek-a-levegoben/allergenek-hogyan-valasszunk-kertunkbe-fakat-cserjeket.html>

<https://efop180.antsz.hu/attachments/article/491/Allerg%C3%A9n%20n%C3%B6v%C3%A9nyek%20.pdf> (forrás: Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ)

Vezesse tüneteit a pollennaplóban, kövesse azok változását a pollenkoncentráció hatására! Regisztráljon ingyenesen a www.pollendiary.com oldalon és naplózza tüneteit legalább három héten át!

POLLENALLERGIÁSOKNAK: POLLENNAPLÓ

Az Országos Környezetegészségügyi Intézet és a Bécsi Egyetem közötti együttműködés keretében elkészült a **pollennapló** magyar nyelvű változata.

A www.pollendiary.com/Phd/hu címen elérhető weblapon egy gyors regisztrációt követően az allergiások személyre szabott, hasznos információhoz juthatnak tüneteik és a pollenkoncentráció összefüggéséről. Ennek segítségével követhetik, hogy a lehetséges tünetek hogyan függenek össze a légköri pollenkoncentrációval, amit adott időszakban a tartózkodási hely közelében mértek.

A pollennapló kiadását jelentős szakmai érdeklődés előzte meg hazánkban, és a betegek részéről már régóta jelentkező igényt teljesített meg. A pollennapló jelentős lépést jelent az új generációs betegtájékoztatóban, mivel az információ személyre szabott.

Az oldal hasznos mind a betegek, mind az orvosok, illetve családtagok számára. A felhasználó információhoz juthat a tüneteik és a pollenkoncentráció összefüggéséről. Ennek segítségével a felhasználó követheti, hogy a tünetek hogyan függenek össze az elmúlt napokban a tartózkodási helyének közelében mért légköri pollenkoncentrációval. Az adatbázis egész Európára érvényes, az irányítószám megadásával a felhasználó mindig az aktuális tartózkodási helyét rendelheti a tüneteikhez, a megjelenő grafikonok görbéi arra a régióra vonatkozó pollen átlagértékeket mutatják a korábbi napokra vonatkozóan.

A tüneteket az érintett testrészekre vonatkozóan (szem, orr, stb.) ill. a tünetek súlyossága szerint, több fokozatban lehet megadni. Azt is számításba veszi a rendszer, hogy a felhasználó szed-e valamilyen gyógyszert a tünetei enyhítésére. A rendszert évtizedek óta hagyományos formában gyűjtött betegnapló adatok és statisztikai modellek alapozták meg. A pollennapló tartalma az OKI szakértőinek legjobb tudása szerint lett összeállítva, figyelembe véve az aerobiológia legújabb tudományos eredményeit és elméleteit. Mindezen tartalmak, az interaktív modulok és szolgáltatások célja nem az orvosi tanácsadás helyettesítése, és nem alkalmasak egyéni diagnózis felállítására vagy tanácsadásra, vagy bármiféle kezelés megalapozására.

A pollennapló vezetéséhez díjmentesen lehet regisztrálni, a szolgáltatott pollen adatok ingyenesek. A készítők abban a reményben hozták létre ezt a szolgáltatást, hogy a pollenadatok személyre szabott formában még hasznosabb információt szolgáltatassanak az egészségük védelme érdekében.

FIGYELEM!!

A Pollen Napló tartalma nem helyettesíti a szakorvosi tanácsadást, kezelést.